

ingediend op **1870** (2023-2024) – Nr. 7
23 november 2023 (2023-2024)

Amendementen

op het ontwerp van programmadecreet
bij de begroting 2024

Documenten in het dossier:
1870 (2023-2024) – Nr. 1: Ontwerp van programmadecreet
– Nr. 2 t.e.m. 6: Amendementen

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

Amendementen.....	3
Bijlage 1: Ontwerpen van amendement	9
Bijlage 2: Advies van de Raad van State	17

LEGENDE

FIN	Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting en Justitie
BIN	Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering
BRU	Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en Dierenwelzijn
BUI	Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
CUL	Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
ECO	Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie
LAN	Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
LEE	Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie
OPE	Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken
OND	Commissie voor Onderwijs
WEL	Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding
WON	Commissie voor Wonen en Onroerend Erfgoed

C-OND

AMENDEMENT Nr. 33**voorgesteld door de Vlaamse Regering**

Hoofdstuk 7. Onderwijs en Vorming

Afdeling 13 (nieuw)

Een afdeling 13, die bestaat uit een artikel 70/1 en 70/2, toevoegen, die luidt als volgt:

"Afdeling 13. Bijzondere maatregelen in het kader van de capaciteitsproblematiek

Art. 70/1. Aan deel III, titel 1, hoofdstuk 3, afdeling 3, van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, het laatst gewijzigd bij het decreet van 24 juni 2022, wordt een onderafdeling 7 toegevoegd, die luidt als volgt:

"Onderafdeling 7. Bijzondere maatregelen in het kader van de capaciteitsproblematiek".

Art. 70/2. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij de decreten van 14 juli 2023, wordt aan onderafdeling 7, toegevoegd bij artikel 70/1, een artikel 48/3 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 48/3. Vanaf het begrotingsjaar 20TT, startende in 2024, tot en met het begrotingsjaar 2027, wordt er jaarlijks een extra werkingsbudget toegekend aan scholen voor gewoon secundair onderwijs en centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs voor het schooljaar 20TT-1 – 20TT, startende in 2023-2024, die op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1° de school of het centrum heeft op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 ten minste dertig regelmatige leerlingen meer dan op de eerste schooldag van februari van 20TT-1 in de eerste graad B-stroom, alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs samen;*
- 2° de hoofdvestigingsplaats van de school of het centrum is gelegen in een onderwijszone waar in de eerste graad B-stroom, alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs samen het aantal regelmatige leerlingen op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 hoger is dan op de eerste schooldag van februari van 20TT-1.*

Vanaf het begrotingsjaar 20TT, startende in 2024, tot en met het begrotingsjaar 2027, wordt er jaarlijks een extra werkingsbudget toegekend aan scholen voor gewoon secundair onderwijs en centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs voor het schooljaar 20TT-1 – 20TT, startende in 2023-2024, die op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 voldoen aan een van de volgende voorwaarden:

- 1° de school of het centrum heeft op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 ten minste 30 procent meer regelmatige leerlingen dan op de eerste schooldag van februari van 20TT-1 in de eerste graad B-stroom;*
- 2° de school of centrum had op de eerste schooldag van februari 20TT-1 nog geen aanbod eerste graad B-stroom, en heeft wel een aanbod eerste graad B-stroom op de eerste schooldag van oktober 20TT-1.*

Een school die aan een van de in het tweede lid bepaalde voorwaarden voldoet, komt slechts in aanmerking indien de hoofdvestigingsplaats van de school of het centrum is gelegen in een onderwijszone waar in de eerste graad B-stroom het aantal regelmatige leerlingen op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 hoger is dan op de eerste schooldag van februari van 20TT-1.

Vanaf het begrotingsjaar 20TT, startende in 2024, tot en met het begrotingsjaar 2027, wordt er jaarlijks een extra werkingsbudget toegekend aan scholen voor gewoon secundair onderwijs en centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs voor het schooljaar 20TT-1 – 20TT, startende in 2023-2024, die op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1° de school of het centrum heeft op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 ten minste 30 procent meer regelmatige leerlingen dan op de eerste schooldag van februari van 20TT-1 in alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs samen;*
- 2° de hoofdvestigingsplaats van de school of het centrum is gelegen in een onderwijszone waar in de eerste graad B-stroom, alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs samen het aantal regelmatige leerlingen op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 hoger is dan op de eerste schooldag van februari van 20TT-1.*

Voor de maatregelen, vermeld in het eerste tot en met het vierde lid, wordt vanaf 2024 jaarlijks in een bedrag van 10 miljoen euro voorzien. Dit bedrag wordt vanaf het begrotingsjaar 2025 geïndexeerd volgens artikel 243, §3, derde lid, 2°.

Het extra werkingsbudget per school of centrum voor het betrokken schooljaar is het resultaat van de vermenigvuldiging van het aantal bijkomende regelmatige leerlingen in de school of het centrum in het eerste leerjaar B, het tweede leerjaar B en alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs samen op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 ten opzichte van het aantal regelmatige leerlingen in de school of het centrum in het eerste leerjaar B, het tweede leerjaar B en alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs samen op de eerste schooldag van februari van 20TT-1 met het binnen de begroting voorziene werkingsbudget, vermeld in dit artikel, gedeeld door het totale aantal bijkomende regelmatige leerlingen in het eerste leerjaar B, het tweede leerjaar B en alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs samen op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 in alle scholen en centra die voldoen aan de voorwaarden, vermeld in het eerste tot en met het vierde lid, ten opzichte van het aantal regelmatige leerlingen in het eerste leerjaar B, het tweede leerjaar B en alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs samen op de eerste schooldag van februari van 20TT-1 in alle scholen en centra die voldoen aan de voorwaarden, vermeld in het eerste tot en met het vierde lid.

Het bedrag dat een school of centrum ontvangt per bijkomende regelmatige leerling kan niet meer bedragen dan 11.000 euro. Dit bedrag wordt vanaf het begrotingsjaar 2025 geïndexeerd volgens artikel 243, §3, derde lid, 2°.

Scholen en centra die voor het schooljaar 20TT-1 – 20TT de eerste schooldag van oktober hanteren als teldatum als vermeld in artikel 86, §2, derde lid, van het decreet betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap en in artikel 171 en 172, §1, komen voor het betrokken schooljaar niet in aanmerking voor het extra werkingsbudget, vermeld in dit artikel.

Het extra werkingsbudget voor het betrokken schooljaar wordt aan de school- of centrubesturen vóór 1 februari van het betrokken schooljaar betaald.

De Vlaamse Regering kan binnen de beschikbare begrotingskredieten het bedrag, vermeld in het vijfde lid, verhogen. “. “.

VERANTWOORDING

Deze maatregel voorziet in financiële steun in het lopende schooljaar voor scholen en centra voor deeltijds onderwijs die bijkomende plaatsen creëren in de B-stroom van de eerste graad of in het beroepssecundair onderwijs (bso). Het feit dat de omkadering en de werkingsbudgetten van scholen en centra berekend worden op basis van de leerlingenaantallen op de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar, zorgt ervoor dat scholen en centra een substantiële toename van leerlingen bij de start van een schooljaar niet altijd financieel kunnen opvangen. Dat kan een belemmering vormen voor school- en centrumbesturen die willen inzetten op het creëren van bijkomende plaatsen om tegemoet te komen aan leerlingentijdingen. De middelen worden ingezet in die onderwijszones die een stijging in leerlingenaantallen in de B-stroom van de eerste graad of in het beroepssecundair onderwijs kennen. De capaciteitsdruk is immers heel hoog in een zone die globaal een stijging kent. Die druk is er niet in zones waar sommige scholen een leerlingentijding kennen maar de zone in zijn geheel niet. De regelgeving voorziet er al in dat scholen afspraken kunnen maken om omkadering over te dragen van de ene school naar de andere, bijvoorbeeld om fluctuaties van de leerlingenaantallen op te vangen. Dergelijke afspraken kunnen bijvoorbeeld binnen het schoolbestuur of de scholengemeenschap gemaakt worden. Een dergelijke solidariteit tussen scholen is echter veel moeilijker als er een globale capaciteitsdruk in de B-stroom of het beroepssecundair onderwijs is in de onderwijszone.

Het aantal leerlingen in de B-stroom en het beroepssecundair onderwijs zit in stijgende lijn. De verwachting is dat de leerlingenaantallen in die structuuronderdelen de komende jaren zullen blijven toenemen. De maatregel is er dan ook op gericht om het organiseren van die structuuronderdelen te faciliteren.

Het is specifiek de bedoeling om uitzonderlijke groei op te vangen. Het regulier financieringssysteem werkt met een vertraging van een jaar om scholen de nodige stabiliteit in hun financiering te bieden. Deze maatregel is gericht op de uitzonderlijke gevallen waarbij de groei te groot is om in jaar 1 op te vangen. Ook het inrichten van een nieuwe B-stroom heeft een bijkomende incentive nodig, gelet op de nood aan bijkomende plaatsen.

Scholen ontvangen daarvoor een extra werkingsbudget, dat eveneens ingezet kan worden voor het aanstellen van personeel.

De datum van inwerkingtreding is 1 januari 2024.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 70/1

Er wordt een nieuwe onderafdeling toegevoegd aan de betrokken afdeling.

Artikel 70/2

Er wordt vanaf 2024 tot en met 2027 jaarlijks in een extra werkingsbudget voorzien van 10 miljoen euro om scholen en centra te ondersteunen die bijkomende plaatsen hebben gerealiseerd in de B-stroom van de eerste graad of in het beroepssecundair onderwijs. Vanaf 2025 wordt dat bedrag geïndexeerd.

Scholen en centra gelegen in een onderwijszone die gekenmerkt wordt door groei in de vraag naar B-stroom en bso komen in de volgende gevallen in aanmerking voor de bijkomende middelen:

- als de school of het centrum op de eerste lesdag van oktober 30 procent meer regelmatige leerlingen telde dan op de eerste lesdag van februari van het voorgaande schooljaar in de volgende structuuronderdelen samengeteld: eerste leerjaar B, tweede leerjaar B, alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs;
- als de school of het centrum op de eerste lesdag van oktober 30 procent meer regelmatige leerlingen telde dan op de eerste lesdag van februari van het voorgaande schooljaar in het eerste leerjaar B en het tweede leerjaar B samen, of in alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs samen;
- als de bestaande school of het centrum nog geen B-stroom aanbood in het voorgaande schooljaar, en in het nieuwe schooljaar voor het eerst inschrijvingen in de B-stroom heeft.

Het beschikbare werkingsbudget wordt onder alle scholen en centra die in aanmerking komen, verdeeld naar rato van het aandeel van iedere school of ieder centrum in het totale aantal bijkomende regelmatige leerlingen in de betrokken structuuronderdelen in scholen of centra die voldoen aan een van de bovenstaande voorwaarden. Een school of centrum ontvangt maximaal 11.000 euro per bijkomende regelmatige leerling. Dat bedrag wordt eveneens geïndexeerd. Dat bedrag stemt overeen met de geschatte jaarlijkse kostprijs van een leerling in het beroepssecundair onderwijs.

Nieuwe scholen en scholen die vanwege herstructurering 1 oktober als teldatum hanteren, komen niet in aanmerking voor dat extra werkingsbudget. Die scholen ontvangen immers al omkadering en werkingsbudget op basis van de leerlingenaantallen van het lopende schooljaar. In overeenstemming met artikel 172 van de Codex Secundair Onderwijs wordt een fusie of afsplitsing van scholen op 1 september

van een schooljaar geacht al op 1 februari van het voorafgaande schooljaar te hebben plaatsgevonden, wat de telling per school van het aantal leerlingen betreft.

Het artikel legt ten slotte de uiterste termijn vast tegen wanneer de uitbetaling van het extra werkingsbudget gebeurd moet zijn. De Vlaamse Regering kan, binnen de beschikbare begrotingskredieten, dat extra werkingsbudget verhogen.

C-OND

AMENDEMENT Nr. 34

voorgesteld door de Vlaamse Regering

Hoofdstuk 7. Onderwijs en Vorming

Afdeling 14 (nieuw)

Een afdeling 14, die bestaat uit een artikel 70/3, toevoegen, die luidt als volgt:

"Afdeling 14. Monitoring en bevordering van het welbevinden van de studenten

Art. 70/3. Aan deel 3, titel 2, hoofdstuk 8, van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 wordt een artikel III.98/0 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. III.98/0. De Vlaamse Regering kan vanaf het begrotingsjaar 2024 een beheersovereenkomst met een looptijd van vijf jaar afsluiten met een via oproep geselecteerde partner voor de monitoring en de bevordering van het welbevinden van de studenten, waarin ten minste de volgende elementen voorkomen en worden afgesproken:

- a) een begroting en beleidsplan voor de looptijd van de beheersovereenkomst;*
- b) de kwantiteit en de kwaliteit van de te leveren prestaties;*
- c) de jaarlijkse monitorings- en rapporteringsafspraken.*

De jaarlijkse financiële ondersteuning die in de beheersovereenkomst wordt afgesproken, bedraagt maximaal 300.000 euro.

De Vlaamse Regering kan de hoogte van de basissubsidie herzien afhankelijk van de mate waarin de in de beheersovereenkomst afgesproken doelstellingen worden gehaald.

De Vlaamse Regering kan een deel van de financiële ondersteuning inhouden en zo nodig terugvorderen indien de Vlaamse Regering vaststelt dat de partner de beheersovereenkomst niet naleeft.

Vanaf het begrotingsjaar 2024 wordt het bedrag, vermeld in het tweede lid, geïndexeerd aan de hand van de indexformule, vermeld in artikel III.5, §9."."

VERANTWOORDING

Tijdens de coronapandemie werd vastgesteld dat er geen Vlaanderenbrede monitoring bestaat naar het mentaal welzijn van studenten. Om een gedegen evidencebased Vlaanderenbreed beleid op te zetten met betrekking tot het welzijn van studenten werd een nulmeting uitgevoerd met als doel een longitudinaal en cross-sectioneel onderzoek op te zetten en zo een kennispunt in te richten waar zowel de instellingen als de overheid op kunnen terugvallen om het beleid evidencebased vorm te geven en te blijven verbeteren.

Gelet op de pandemie en de dringende nood aan een beleid in het kader van mentaal welzijn, werd vertrokken van een bestaand longitudinaal onderzoek van de World Health Organization (WHO). Op die manier kon de Vlaamse populatie onmiddellijk afgezet worden tegenover de jarenlange data over

studenten uit andere landen. Dat onderzoek wensen de indieners van het amendement de komende jaren verder te laten voeren zodat er een rijke kennis- en expertisebasis opgebouwd kan worden die blijvend het beleid kan voeden.

Via de oproep zal een begunstigde aangesteld worden conform de Altmark-criteria, waarbij de ondersteuning objectief wordt berekend en er geen overcompensatie is.

De datum van inwerkingtreding is 1 januari 2024.

BIJLAGE 1:
Ontwerpen van amendement

Ontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de van de begrotingsopmaak 2024

Amendementen

Amendement nr. Y

Voorgesteld door de Vlaamse Regering

Hoofdstuk 7. Onderwijs en Vorming

Afdeling 13 (nieuw)

Een afdeling 13, die bestaat uit een artikel X en een artikel X+1, invoegen, die luidt als volgt:

“Afdeling 13: Bijzondere maatregelen in het kader van de capaciteitsproblematiek.

Art. X. Aan deel III, titel 1, hoofdstuk 3, afdeling 3, van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, het laatst gewijzigd bij het decreet van 24 juni 2022, wordt een onderafdeling 7 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling 7. Bijzondere maatregelen in het kader van de capaciteitsproblematiek”.

Art. X+1. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij de decreten van 14 juli 2023, wordt aan onderafdeling 7, toegevoegd bij artikel X, een artikel 48/3 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 48/3. Vanaf het begrotingsjaar 20TT, startende in 2024, tot en met begrotingsjaar 2027, wordt er jaarlijks een extra werkingsbudget toegekend aan scholen voor gewoon secundair onderwijs en centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs voor het schooljaar 20TT-1 – 20TT, startende in 2023-2024, die op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 voldoen aan de volgende voorwaarden:

1° de school of het centrum heeft op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 ten minste 30 regelmatige leerlingen meer dan op de eerste schooldag van februari van 20TT-1 in de eerste graad B-Stroom, alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs samen;

2° de hoofdvestigingsplaats van de school of het centrum is gelegen in een onderwijszone waar in de eerste graad B-stroom, alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs samen het aantal regelmatige leerlingen op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 hoger is dan op de eerste schooldag van februari van 20TT-1.

Vanaf het begrotingsjaar 20TT, startende in 2024, tot en met begrotingsjaar 2027, wordt er jaarlijks een extra werkingsbudget toegekend aan scholen voor gewoon secundair onderwijs en centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs voor het schooljaar 20TT-1

– 20TT, startende in 2023-2024, die op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 voldoen aan één van de volgende voorwaarden:

1° de school of het centrum heeft op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 ten minste 30 procent meer regelmatige leerlingen dan op de eerste schooldag van februari van 20TT-1 in de eerste graad B-stroom;

2° de school of centrum had op de eerste schooldag van februari 20TT-1 nog geen aanbod eerste graad B-stroom, en heeft wel een aanbod eerste graad B-stroom op de eerste schooldag van oktober 20TT-1.

Een school die aan één van de in het tweede lid bepaalde voorwaarden voldoet, komt slechts in aanmerking indien de hoofdvestigingsplaats van de school of het centrum is gelegen in een onderwijszone waar in de eerste graad B-stroom het aantal regelmatige leerlingen op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 hoger is dan op de eerste schooldag van februari van 20TT-1.

Vanaf het begrotingsjaar 20TT, startende in 2024, tot en met begrotingsjaar 2027, wordt er jaarlijks een extra werkingsbudget toegekend aan scholen voor gewoon secundair onderwijs en centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs voor het schooljaar 20TT-1 – 20TT, startende in 2023-2024, die op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 voldoet de volgende voorwaarden:

1° de school of het centrum heeft op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 ten minste 30 procent meer regelmatige leerlingen dan op de eerste schooldag van februari van 20TT-1 in alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs samen.

2° de hoofdvestigingsplaats van de school of het centrum is gelegen in een onderwijszone waar in de eerste graad B-stroom, alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs samen het aantal regelmatige leerlingen op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 hoger is dan op de eerste schooldag van februari van 20TT-1.

Voor de maatregelen, vermeld in het eerste tot en met het vierde lid, wordt vanaf 2024 jaarlijks een bedrag van 10 miljoen euro voorzien. Dit bedrag wordt vanaf het begrotingsjaar 2025 geïndexeerd volgens artikel 243, §3, 2°.

Het extra werkingsbudget per school of centrum voor het betrokken schooljaar is het resultaat van de vermenigvuldiging van het aantal bijkomende regelmatige leerlingen in de school of het centrum in het eerste leerjaar B, het tweede leerjaar B en alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs samen op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 ten opzichte van het aantal regelmatige leerlingen in de school of het centrum in het eerste leerjaar B, het tweede leerjaar B en alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs samen op de eerste schooldag van februari van 20TT-1 met het binnen de begroting voorziene werkingsbudget, vermeld in dit artikel, gedeeld door het totale aantal bijkomende regelmatige leerlingen in het eerste leerjaar B, het tweede leerjaar B en alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs samen op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 in alle scholen en centra die voldoen aan de voorwaarden, vermeld in het eerste tot en met het vierde lid, ten opzichte van het aantal regelmatige leerlingen het eerste leerjaar B, het tweede leerjaar B en alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs samen op de eerste schooldag van februari van 20TT-1 in alle scholen en centra die voldoen aan de voorwaarden, vermeld in het eerste tot en met het vierde lid.

Het bedrag dat een school of centrum ontvangt per bijkomende regelmatige leerling kan niet meer bedragen dan 11.000 euro. Dit bedrag wordt vanaf het begrotingsjaar 2025 geïndexeerd volgens artikel 243, §3, 2°.

Scholen en centra die voor het schooljaar 20TT-1 – 20TT de eerste schooldag van oktober hanteren als teldatum zoals vermeld in artikel 86, §2, derde lid, van het decreet betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap, in artikel 171 en in artikel 172, §1, komen voor het betrokken schooljaar niet in aanmerking voor het extra werkingsbudget, vermeld in dit artikel.

Het extra werkingsbudget voor het betrokken schooljaar wordt aan de school- of centrumbesturen vóór 1 februari van het betrokken schooljaar betaald.

De Vlaamse Regering kan binnen de beschikbare begrotingskredieten het extra werkingsbudget, vermeld in dit artikel, verhogen.”.”.

DATUM VAN INWERKINGTREDING

1 januari 2024

VERANTWOORDING

Deze maatregel voorziet financiële steun in het lopende schooljaar voor scholen en centra voor deeltijds onderwijs die bijkomende plaatsen creëren in de B-stroom van de eerste graad of in het beroepssecundair onderwijs. Het feit dat de omkadering en de werkingsbudgetten van scholen en centra berekend worden op basis van de leerlingenaantallen op de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar, zorgt ervoor dat scholen en centra een substantiële toename van leerlingen bij de start van een schooljaar niet altijd financieel kunnen opvangen. Dit kan een belemmering vormen voor school- en centrumbesturen die willen inzetten op het creëren van bijkomende plaatsen om tegemoet te komen aan leerlingentijdingen.

Het aantal leerlingen in de B-stroom en het beroepssecundair onderwijs zit in stijgende lijn. De verwachting is dat de leerlingenaantallen in deze structuuronderdelen de komende jaren zullen blijven toenemen. De maatregel is er dan ook op gericht om het organiseren van deze structuuronderdelen te faciliteren.

Het is specifiek de bedoeling om uitzonderlijke groei op te vangen. Het regulier financieringssysteem werkt met een vertraging van een jaar om scholen de nodige stabiliteit in hun financiering te bieden. Deze maatregel is gericht op de uitzonderlijke gevallen waarbij de groei te groot is om in jaar 1 op te vangen. Ook het inrichten van een nieuwe B-stroom heeft een bijkomende incentive nodig, gelet op de nood aan bijkomende plaatsen.

Scholen ontvangen hiervoor een extra werkingsbudget, dat eveneens kan ingezet worden voor het aanstellen van personeel.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Art. X

Er wordt een nieuwe onderafdeling toegevoegd aan de betrokken afdeling.

Art. X+1

Er wordt vanaf 2024 tot en met 2027 jaarlijks een extra werkingsbudget voorzien van 10 miljoen euro om scholen en centra te ondersteunen die bijkomende plaatsen hebben gerealiseerd in de B-stroom van de eerste graad of in het beroepssecundair onderwijs. Vanaf 2025 wordt dit bedrag geïndexeerd.

Scholen en centra gelegen in een onderwijszone die gekenmerkt wordt door groei in de vraag naar B-stroom en BSO komen in volgende gevallen in aanmerking voor de bijkomende middelen:

- Als de school of het centrum op de eerste lesdag van oktober 30 regelmatige leerlingen meer telde dan op de eerste lesdag van februari van het voorgaande schooljaar in de volgende structuuronderdelen samengeteld: eerste leerjaar B, het tweede leerjaar B, alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs.
- Als de school of het centrum op de eerste lesdag van oktober 30 procent meer regelmatige leerlingen telde dan op de eerste lesdag van februari van het voorgaande schooljaar in de het eerste leerjaar B en het tweede leerjaar B samen, of in alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs samen.
- Als de bestaande school of centrum nog geen B-stroom aanbod voorgaand schooljaar, en in het nieuwe schooljaar voor het eerst inschrijvingen in de B-stroom heeft.

Het beschikbare werkingsbudget wordt onder alle scholen en centra die in aanmerking komen verdeeld a rato van het aandeel van iedere school of ieder centrum in het totale aantal bijkomende regelmatige leerlingen in de betrokken structuuronderdelen in scholen of centra die voldoen aan één van de bovenstaande voorwaarden. Een school of centrum ontvangt maximaal 11.000 euro per bijkomende regelmatige leerling. Dit bedrag wordt eveneens geïndexeerd. Dit bedrag stemt overeen met de geschatte jaarlijkse kost van een leerling in het beroepssecundair onderwijs.

Nieuwe scholen en scholen die omwille van herstructurering 1 oktober als teldatum hanteren, komen niet in aanmerking voor dit extra werkingsbudget. Deze scholen ontvangen immers reeds omkadering en werkingsbudget op basis van de leerlingenaantallen van het lopende schooljaar. In overeenstemming met artikel 172 van de Codex Secundair Onderwijs wordt een fusie of afsplitsing van scholen op 1 september van een schooljaar, geacht al op 1 februari van het voorafgaande schooljaar te hebben plaats gevonden voor wat de telling per school van het aantal leerlingen betreft.

Het artikel legt ten slotte de uiterste termijn vast tegen wanneer de uitbetaling van het extra werkingsbudget moet gebeurd zijn. De Vlaamse Regering kan, binnen de beschikbare begrotingskredieten, dit extra werkingsbudget verhogen.

Amendement nr. 2

Voorgesteld door de Vlaamse Regering

Hoofdstuk 7. Onderwijs en Vorming

Afdeling 14 (nieuw)

Een afdeling 14, die bestaat uit een artikel X, invoegen, die luidt als volgt:

"Afdeling 14. Monitoring en bevordering van het welbevinden van de studenten

Art. X. Aan deel 3, titel 2, hoofdstuk 8, van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 wordt een artikel III.98/0 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 98/0. De Vlaamse Regering kan vanaf het begrotingsjaar 2024 een beheersovereenkomst met een looptijd van vijf jaar afsluiten met een via oproep geselecteerde partner voor de monitoring en de bevordering van het welbevinden van de studenten, waarin ten minste de volgende elementen voorkomen en worden afgesproken:

- a) een begroting en beleidsplan voor de looptijd van de beheersovereenkomst;
- b) de kwantiteit en de kwaliteit van de te leveren prestaties;
- c) de jaarlijkse monitorings- en rapporteringsafspraken.

De jaarlijkse financiële ondersteuning die in de beheersovereenkomst wordt afgesproken, bedraagt maximaal 300.000 euro.

De Vlaamse Regering kan de hoogte van de basissubsidie herzien afhankelijk van de mate waarin de in de beheersovereenkomst afgesproken doelstellingen worden gehaald.

De Vlaamse Regering kan een deel van de maandelijks termijnen inhouden en desgevallend terugvorderen indien de Vlaamse Regering vaststelt dat de partner de beheersovereenkomst niet naleeft.

Vanaf het begrotingsjaar 2024 wordt het bedrag, vermeld in het tweede lid, geïndexeerd aan de hand van de indexformule, vermeld in artikel III.5, §9."

DATUM VAN INWERKINGTREDING

1 januari 2024

VERANTWOORDING

Tijdens de Coronapandemie werd vastgesteld dat er geen Vlaanderenbrede monitoring bestaat naar het mentaal welzijn van studenten. Om een gedegen evidence-based Vlaanderenbreed beleid op te zetten m.b.t. het welzijn van studenten werd een nulmeting uitgevoerd met als doel om een longitudinaal en cross-sectioneel onderzoek op te zetten en zo een kennispunt in te richten waar zowel de instellingen als de overheid op kunnen terugvallen om het beleid evidence-based vorm te geven en te blijven verbeteren.

Gelet op de pandemie en de dringende nood aan een beleid in het kader van mentaal welzijn, werd vertrokken van een bestaande longitudinaal onderzoek van de World Health Organization. Op die manier kon de Vlaamse populatie onmiddellijk afgezet worden t.o.v. de jarenlange data over studenten uit andere landen. Dit onderzoek wensen we de komende jaren verder te laten voeren zodat er een rijke kennis- en expertisebasis kan opgebouwd worden die blijvend het beleid kan voeden.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Art. X Afdeling 14. Monitoring en bevordering van het welbevinden van de studenten

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

BIJLAGE 2:

Advies van de Raad van State

RAAD VAN STATE afdeling Wetgeving

advies 74.796/1
van 9 november 2023

over

amendementen op een ontwerp van programmadecreet
‘houdende bepalingen tot begeleiding van de (...)
begrotingsopmaak 2024’

Op 30 oktober 2023 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over amendementen op een ontwerp van programmadecreet ‘houdende bepalingen tot begeleiding van de (...) begrotingsopmaak 2024’.

De amendementen zijn door de eerste kamer onderzocht op 7 november 2023. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Brecht STEEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Barbara SPEYBROUCK, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 9 november 2023.

*

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het spoedeisende karakter van de adviesaanvraag gemotiveerd:

“door de omstandigheid dat het programmadecreet wegens de nauwe band met de begrotingsdecreten en de gelijktijdige behandeling in het Vlaams Parlement in dezelfde periode ingediend moet worden”.

2. Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

ONTVANKELIJKHEID VAN DE ADVIESAANVRAAG

3.1. In de adviesaanvraag vraagt de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs en vorming, een advies op vijf werkdagen over regeringsamendementen bij het decreet ‘houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2024’ “die door [hem] werden ondertekend”. Uit de notificatie van de vergadering van de Vlaamse Regering van vrijdag 27 oktober 2023 (beslissingsfiche VR PV 2023/42 – punt 0054), zoals die aan de Raad van State werd voorgelegd,² lijkt evenwel te volgen dat de Vlaamse Regering enkel haar principiële goedkeuring heeft gehecht aan amendement nr. Y en niet aan amendement nr. Z, dat haar nochtans werd voorgelegd.³

¹ Aangezien het om amendementen bij een ontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Uit de notificatie van de vergadering van de Vlaamse Regering van vrijdag 27 oktober 2023 (beslissingsfiche VR PV 2023/42 – punt 0054) die aan de Raad van State werd voorgelegd, blijkt dat de Vlaamse Regering heeft beslist: “1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het voorontwerp van regeringsamendement betreffende de bijzondere maatregelen in het kader van de capaciteitsproblematiek en aan de bijbehorende verantwoording; 2. de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs en vorming, te gelasten over voornoemd voorontwerp van regeringsamendement het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van ten hoogste vijf werkdagen, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Het verzoek om spoedeisend advies wordt gemotiveerd door de omstandigheid dat het programmadecreet wegens de nauwe band met de begrotingsdecreten en de gelijktijdige behandeling in het Vlaams Parlement in dezelfde periode ingediend moet worden.”

³ De nota aan de Vlaamse Regering bij het voorontwerp van amendement (VR 2023 2740 DOC.1443/1BIS) die aan de Vlaamse Regering werd voorgelegd, stelt immers dat de Vlaamse Regering beslist:

“1° haar goedkeuring te hechten aan het regeringsamendement betreffende de bijzondere maatregelen in het kader van de capaciteitsproblematiek;

2° haar goedkeuring te hechten aan het regeringsamendement betreffende Monitoring en bevordering van het welbevinden van de studenten

3° de Vlaamse minister bevoegd voor het onderwijs te gelasten over voornoemd regeringsamendement het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van ten hoogste vijf werkdagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 3°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Het verzoek om spoedeisend advies wordt gemotiveerd door de omstandigheid dat het programmadecreet wegens de nauwe band met de begrotingsdecreten en de gelijktijdige behandeling in het Vlaams Parlement in dezelfde periode ingediend moet worden.”

3.2. De gemachtigde verklaarde evenwel dat “er op de ministerraad overeenstemming was over beide amendementen (...) [en dat het] een materiële fout [betreft]”. Hij bezorgde op dinsdag 7 november 2023 een door de secretaris van de Vlaamse Regering ondertekend *corrigendum* waarin deze materiële vergissing wordt rechtgezet. Gelet op deze rechtzetting aanvaardt de Raad van State, afdeling Wetgeving, de ontvankelijkheid van de adviesaanvraag wat amendement nr. Z betreft.

VORMVEREISTEN

4.1. Luidens de bij amendement nr. Z ontworpen bepaling zal via oproep een partner worden geselecteerd voor de monitoring en de bevordering van het welbevinden van studenten in het hoger onderwijs, waarbij in een beheersovereenkomst onder meer de concretisering van de te leveren prestaties en het bedrag van de financiële ondersteuning die jaarlijks maximaal 300.000 euro bedraagt, zal worden bepaald.

Het valt niet uit te sluiten dat sommige aspecten van de opdrachten van de gesubsidieerde partner, met name het monitoren en bevorderen van het welbevinden van studenten middels het opzetten “van een long[i]t[u]dinaal en cross-sectioneel onderzoek”⁴, economische activiteiten zouden kunnen uitmaken die worden verricht door dienstverleners. Aldus rijst de vraag of de subsidiëring van één geselecteerde partner als staatsteun moet worden beschouwd,⁵ in de zin van artikel 107 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, die in beginsel bij de Europese Commissie dient te worden aangemeld op grond van artikel 108, lid 3, van dat Verdrag.

4.2. Gevraagd of de maatregel werd aangemeld bij de Europese Commissie verklaarde de gemachtigde het volgende:

“Met deze rechtsgrond wordt de mogelijkheid gemaakt om een subsidie voor een niet-commerciële, maatschappelijke taak ten behoeve van derden te verlenen. Het is niet a priori gericht op ondernemingen die een economische activiteit verrichten. We voorzien dus niet dat dat nodig zal zijn. Indien, gelet op de geselecteerde begunstigde na oproep, dit wel nodig zal zijn, zal dat aangemeld worden conform de geldende regels.”

4.3.1. Voor zover de gemachtigde beoogt aan te geven dat de te subsidiëren prestaties moeten worden beschouwd als een (niet-economische) dienst van algemeen belang, kan hiertegen het volgende worden ingebracht. Het feit dat een bepaalde dienst door de overheid wordt aangemerkt als zijnde van algemeen belang, of dat, zoals te dezen, de onderwijsinstellingen waartoe de gesubsidieerde partner zich dient te richten, zelf geen economische activiteiten verrichten, sluit niet uit dat de diensten van de gesubsidieerde partner zelf die aan die instellingen worden aangeboden, economische activiteiten kunnen betreffen. Het komt de Raad van State voor dat de opdrachten die de te selecteren partner op vlak van onderzoek, ondersteuning en ontwikkeling van kennis inzake mentaal welzijn van studenten zal verrichten ten behoeve van

⁴ Zie de toelichting, p. 5.

⁵ Zie over de daartoe vereiste criteria, K. LENAERTS en P. VAN NUFFEL, T. CORTHAUT (ed.), *EU Constitutional Law*, Oxford, OUP, 2021, p. 293-294, nr. 9-022.

zowel onderwijsinstellingen als de overheid, tevens door andere, ook commerciële, aanbieders kunnen worden verricht.

4.3.2. Voor zover de gemachtigde beoogt aan te geven dat de te subsidiëren prestaties moeten worden beschouwd als een dienst van algemeen economisch belang, kan de ontworpen regeling slechts van aanmelding zijn vrijgesteld om reden dat de subsidiëring is te beschouwen als een vergoeding voor het uitvoeren van openbaardienstverplichtingen. De voorwaarden daartoe zijn vastgesteld bij besluit 2012/21/EU van de Europese Commissie van 20 december 2011 ‘betreffende de toepassing van artikel 106, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen’, dat zelf gebaseerd is op de criteria die zijn ontwikkeld in het arrest *Altmark* van het Europese Hof van Justitie⁶.

Wanneer de subsidiëring overigens zou voldoen aan alle zgn. *Altmark*-criteria,⁷ kan de subsidiëring *per se* niet als staatssteun worden beschouwd, en dan hoeft zij uiteraard ook niet te worden aangemeld.

Dat de partner wordt geselecteerd via oproep is op zich alvast onvoldoende om de subsidieregeling niet als staatssteun te beschouwen of om te zijn vrijgesteld van aanmelding op grond van besluit 2012/21/EU. Voor het overige is het onmogelijk om aan de hand van de tekst van de ontworpen bepaling en de toelichting erbij uit te maken of aan de voorwaarden van besluit 2012/21/EU of aan de *Altmark*-criteria is voldaan. Behalve wanneer de tekst van de ontworpen bepaling of de toelichting erbij zo wordt aangepast dat er uit blijkt dat aan die voorwaarden is voldaan, dient het ontworpen amendement nr. Z derhalve te worden aangemeld bij de Europese Commissie.

AMENDEMENT NR Y

5.1. Het bij amendement Y ontworpen artikel 48/3 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, voorziet in drie mogelijke gevallen waarin aan scholen een extra werkingsbudget kan worden toegekend. In elk van die gevallen moet de hoofdvestigingsplaats van die school gelegen zijn in een onderwijszone waar, naargelang het geval, in de eerste graad B-stroom of in de eerste graad B-stroom, alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs samen, het aantal regelmatige leerlingen op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 hoger is dan op de eerste schooldag van februari van 20TT-1. Er wordt dus een onderscheid gemaakt tussen de scholen die geconfronteerd worden met

⁶ HvJ 24 juli 2003, C-280/00, *Altmark Trans GmbH en Regierungspräsidium Magdeburg v. Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*, Jur. 2003, I-07747.

⁷ Met name 1° dat de openbaardienstverplichtingen duidelijk zijn afgebakend, 2° de parameters op basis waarvan de compensatie wordt berekend vooraf op objectieve en doorzichtige wijze zijn vastgesteld, 3° dat de compensatie niet hoger mag zijn dan nodig is om de kosten van de uitvoering van openbaardienstverplichtingen geheel of gedeeltelijk te dekken, rekening houdend met de opbrengsten alsmede met een redelijke winst uit de uitvoering van die verplichtingen, en 4° dat bij gebrek aan openbare aanbesteding, de noodzakelijke compensatie wordt vastgesteld aan de hand van de kosten die een gemiddelde, goed beheerde onderneming, die zodanig is uitgerust dat zij aan de vereisten van de openbare dienst kan voldoen, zou hebben gemaakt om deze verplichtingen uit te voeren, rekening houdend met de opbrengsten alsmede met een redelijke winst uit de uitoefening van deze verplichtingen.

een stijging van het aantal leerlingen, naargelang het geval, in de eerste graad B-stroom of in de eerste graad B-stroom, alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs (hierna: doelgroepeleringen), naargelang in de onderwijszone waarin de hoofdvestigingsplaats van de school is gelegen het totale aantal doelgroepeleringen al dan niet stijgt. Dit leidt tot een verschillende behandeling van scholen die met eenzelfde stijging van het aantal doelgroepeleringen worden geconfronteerd.

5.2. Artikel 24, § 4, van de Grondwet bepaalt:

“Alle leerlingen of studenten, ouders, personeelsleden en onderwijsinstellingen zijn gelijk voor de wet of het decreet. De wet en het decreet houden rekening met objectieve verschillen, waaronder de eigen karakteristieken van iedere inrichtende macht, die een aangepaste behandeling verantwoorden.”

Deze grondwettelijke regel van gelijkheid en niet-discriminatie in onderwijszaken sluit niet uit dat een verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personeelsleden of onderwijsinstellingen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Deze verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen. Het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.⁸

Om ten aanzien van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie een verschil in behandeling onder onderwijsinstellingen te verantwoorden, is het evenwel niet voldoende te wijzen op het bestaan van objectieve verschillen onder die onderwijsinstellingen. Daarnaast moet nog worden aangetoond dat, ten aanzien van de geregelde aangelegenheid, het onderscheid relevant is om een verschillende behandeling in redelijkheid te verantwoorden.⁹

5.3. Het onderscheidingscriterium, met name de stijging van het aantal doelgroepeleringen in de onderwijszone, is een objectief criterium. De vraag kan evenwel worden gesteld of dat onderscheidingscriterium wel pertinent is gelet op de doelstelling die met de ontworpen maatregel wordt nagestreefd en die in de toelichting bij het amendement naar voor komt. In de algemene verantwoording van het amendement wordt immers het volgende betoogd:

“Deze maatregel voorziet financiële steun in het lopende schooljaar voor scholen en centra voor deeltijds onderwijs die bijkomende plaatsen creëren in de B-stroom van de eerste graad of in het beroepssecundair onderwijs. Het feit dat de omkadering en de werkingsbudgetten van scholen en centra berekend worden op basis van de leerlingenaantallen op de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar, zorgt ervoor dat scholen en centra een substantiële toename van leerlingen bij de start van een schooljaar niet altijd financieel kunnen opvangen. Dit kan een belemmering vormen voor school- en centrumbesturen die willen inzetten op het creëren van bijkomende plaatsen om tegemoet te komen aan leerlingstijgingen.

Het aantal leerlingen in de B-stroom en het beroepssecundair onderwijs zit in stijgende lijn. De verwachting is dat de leerlingenaantallen in deze structuuronderdelen de

⁸ Zie bv. GwH 9 februari 2005, nr. 29/2005, B.9.; GwH 16 juli 2015, nr. 104/2015, B.6.

⁹ Zie o.m. GwH 21 maart 1995, nr. 27/95, B.5; GwH 26 juli 2007, nr. 110/2007, B.13; GwH 11 juni 2008, nr. 90/2008, B.4 en B.5; GwH 10 november 2011, nr. 174/2011, B.7.

komende jaren zullen blijven toenemen. De maatregel is er dan ook op gericht om het organiseren van deze structuuronderdelen te faciliteren.

Het is specifiek de bedoeling om uitzonderlijke groei op te vangen. Het regulier financieringssysteem werkt met een vertraging van een jaar om scholen de nodige stabiliteit in hun financiering te bieden. Deze maatregel is gericht op de uitzonderlijke gevallen waarbij de groei te groot is om in jaar 1 op te vangen. Ook het inrichten van een nieuwe B-stroom heeft een bijkomende incentive nodig, gelet op de nood aan bijkomende plaatsen.”

Uit de toelichting valt niet af te leiden dat de maatregel bedoeld is om problemen met de B-stroom of het beroepssecundair onderwijs in bepaalde onderwijszones op te lossen. Integendeel, uit die passage blijkt dat de maatregelen tot doel hebben om een oplossing te bieden voor “een substantiële toename van leerlingen bij de start van een schooljaar”, “het creëren van bijkomende plaatsen”, “om het organiseren van deze structuuronderdelen te faciliteren”, en “om uitzonderlijke groei op te vangen”. Ook scholen die in een onderwijszone liggen waarin het totale aantal doelgroepleerlingen niet stijgt kunnen hiermee geconfronteerd worden (bijv. n.a.v. een sluiting van of het afbouwen van een bepaald structuuronderdeel door een andere school of gewoonweg een onverwachte verschuiving in de leerlingenstroom tussen scholen). Ook dergelijke scholen kunnen kampen met een financieringsprobleem als ze voor het eerst een B-stroom inrichten of geconfronteerd worden met een fors gestegen leerlingenaantal. Aldus lijkt het gekozen onderscheidingscriterium niet pertinent in het licht van de doelstelling van de maatregel.

5.4. Hierover nader bevraagd verklaarde de gemachtigde het volgende:

“De doelstelling van deze regeling is scholen incentiveren om bijkomende plaatsen te creëren *waar dat nodig is*. We stellen in de monitoring van de vraag op basis van demografie en evolutie van leerlingen in basisonderwijs vast dat de groei in b-stroom en BSO in het algemeen groot is, maar niet in alle regio's. In een aantal onderwijszones is de verwachting de komende jaren licht negatief. In die zones is de groei in bepaalde scholen eerder te wijten aan verschuivingen van leerlingen, dan aan de nood voor netto extra plaatsen te creëren om aan de vraag te voldoen. Voor verschuivingen die geen extra plaatsen opleveren in een zone dient de reguliere financiering afdoende te werken.

Dit is inderdaad mee op basis van opmerking 3.2.3 van IF ivm de voorgestelde krimpmaalus. Het reguliere financieringssysteem werkt met omkadering en beperktere maten werkingsmiddelen. Daar is enige stabiliteit in vereist omdat personeels- en infrastructuur engagementen met die middelen worden aangegaan, waarvan het op korte termijn stopzetten vele ongewenste effecten kan hebben. Een pure krimpmaalus is daardoor onwenselijk. Wel wordt de opmerking gevolgd in de zin dat wanneer de zone geen extra plaatsen creëert, de groeibonus haar doel op macroniveau niet zou halen. Potentieel plaatstekort is er het gevolg van scholen die hun plaatsen actief afbouwen. Het is best dat niet te faciliteren met groeibonussen toe te kennen in die zones.”

5.5. Die bijkomende verduidelijking van de doelstelling van de ontworpen regeling overtuigt niet. Het komt de Raad van State voor dat scholen die gelegen zijn in een onderwijszone waar het totale aantal doelgroepleerlingen niet stijgt, maar die een fors aantal bijkomende plaatsen creëren voor doelgroepleerlingen, in elk geval wanneer dat het gevolg is van een verminderd aanbod van andere scholen, evenzeer bijkomende plaatsen creëren “waar dat nodig is” en ook worden geconfronteerd met een “uitzonderlijke groei” van het leerlingenaantal. Zij ontvangen nu

geen extra werkingsbudget op grond van een criterium waar ze zelf geen vat op hebben, terwijl zij zich in eenzelfde situatie bevinden.

Het staat aan de stellers van het amendement om beter te verantwoorden waarom bepaalde scholen die uitzonderlijk meer doelgroepleerlingen aantrekken, in elk geval als dat het gevolg is van een wijziging van het onderwijsaanbod, niet in aanmerking komen voor het extra werkingsbudget. De stellers doen er goed aan een en ander meer passend te verantwoorden in de toelichting bij het amendement. Als dat niet mogelijk is, dient het toepassingsgebied van de regeling te worden uitgebreid.

6. In het laatste lid van het ontworpen artikel 48/3 wordt gesteld dat de Vlaamse Regering “het extra werkingsbudget [kan] (...) verhogen”. Maar krachtens het eerste, tweede en vierde lid, van het ontworpen artikel 48/3 wordt het extra werkingsbudget toegekend “per school” aan de hand van de berekeningswijze in het zesde lid van die bepaling. Zoals de gemachtigde bevestigde, is het niet de bedoeling dat de Vlaamse Regering de berekeningswijze (rechthebbenden of verdelingsleutel) van het extra werkingsbudget kan aanpassen, doch enkel dat het totale bedrag dat in het vijfde lid voor de maatregelen bestemd is door de Vlaamse Regering kan worden verhoogd. Om daarover geen enkele twijfel te laten bestaan, verdient het aanbeveling om in het laatste lid van het ontworpen artikel 48/3 in plaats van de bewoordingen “extra werkingsbudget, vermeld in dit artikel” de woorden “bedrag bedoeld in het vijfde lid” te schrijven.

AMENDEMENT NR Z

7. Het bij amendement nr. Z ontworpen artikel 98/0 doet een beroep op het contractuele procedé van de beheersovereenkomst om de nadere regels betreffende de subsidiëring van de geselecteerde partner te bepalen. Het ontworpen eerste lid bepaalt in zeer algemene bewoordingen de taak van de geselecteerde partner en legt de, veeleer procedurele, elementen vast die moeten voorkomen in de beheersovereenkomst. Uit het tweede lid blijkt ook dat de jaarlijkse financiële ondersteuning, waarvan het maximumbedrag is bepaald, in de beheersovereenkomst zal worden opgenomen. Gelet op de beginselen die de uitoefening van de normatieve functie beheersen, kunnen in een beheersovereenkomst enkel praktische afspraken worden opgenomen die een concretisering inhouden van de bij een decreet of, binnen de grenzen waarbinnen delegaties toelaatbaar zijn, bij uitvoeringsbesluit vastgestelde regels. Aangezien in de ontworpen bepalingen nauwelijks wordt bepaald wat de taken van de geselecteerde partner zullen zijn, welke de subsidievoorwaarden zijn en op welke wijze het daadwerkelijke subsidiebedrag wordt bepaald, dient de ontworpen bepaling meer omstandig te worden uitgewerkt.

8. In het ontworpen artikel 98/0, vierde lid, wordt bepaald dat de Vlaamse Regering een deel van de “maandelijkse termijnen” kan inhouden en desgevallend terugvorderen indien zij vaststelt dat de partner de beheersovereenkomst niet naleeft. Dit wekt de indruk dat de subsidie in gelijke maandelijkse termijnen zal worden uitbetaald, hoewel dit niet uitdrukkelijk wordt bepaald. Dat blijkt evenwel niet de bedoeling te zijn. De gemachtigde verklaarde immers het volgende:

“[D]at betekent enkel dat de subsidie in maandelijkse termijnen kan beoordeeld worden, en bij de effectieve uitbetalingen desgevallend ingehouden of zelfs teruggevorderd

worden. Het praktische uitbetalingsregime (voorschot, tussentijdse betalingen en saldo na rapportering) wordt bepaald in de beheersovereenkomst.”

Het verdient aanbeveling om, ter wille van de rechtszekerheid, de door de gemachtigde geschetste bedoeling duidelijker tot uiting te brengen in de ontworpen bepaling.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Marnix VAN DAMME